

Comunitat Autònoma / Departament / Estat	CATALUNYA
Municipi	LA FATARELLA
Edifici	Parròquia de Sant Andreu
Direcció	
Coordenades	41.162552 0.473237
Protecció	Bé Inventariat

Descripció

Altitud: 487 metres.

Església aixecada entre el 1628 i el 1631 en estil gòtic tardà per l'interior i barroc al frontis. Consta d'una nau coberta amb una volta de creueria estrellada de cinc trams, un d'ells amb el cor, i dos passadissos formats a través de les comunicacions obertes per passos rectangulars en les capelles laterals situades entre els seus robustos contraforts i cobertes per voltes de creueria simple; queden obertes per arcs de mig punt; està capçada per un absis poligonal de tres costats. Darrere l'absis hi ha la sagristia; tot el recinte té planta rectangular. El cor amb una barana de balustres de fusta descansa en un arc rebaixat i una volta d'aresta; té una prolongació en una tribuna sobre la primera capella de la dreta. Els seus murs tenen tots carreus mitjans de pedra grisenca ben escairats i alineats.

A la façana principal barroca del segle XVIII (1759), de grans carreus ben escairats de pedra arenosa daurada, hi ha les imatges dels quatre evangelistes d'un metre noranta d'alçada reconstruïts per l'escultor Soler Borràs de Vilalba dels Arcs després de les mutilacions que van sofrir el 1936; dins d'una fornícula central hi ha la imatge del patró, i al damunt d'ella sota cornisa, la de Maria Assumpta.

El portal té un arc de mig punt una mica rebaixat i acanalat a l'intradós que descansa en dues columnetes per banda adossades als brancals; està flanquejat per dues columnes exemptes amb relleus decoratius al fust i amb capitell compost; reposen sobre pedestals; una mica separats hi ha dues pilastres amb relleus florals; sobre el portal hi ha una finestra rectangular reixada, un entaulament molt destacat i trencat, i un nou joc de quatre columnes salomòniques adossades les centrals, ornades amb decoració floral i exemptes les laterals; sostenen un entaulament també trencat i molt destacat; al capdamunt, la cornisa fa una lleugera curvatura convexa al centre i còncava als laterals; quatre pinacles la decoren al cim. Dimensions: 28'45 x 8'26 x 12'62 metres respectivament de llargada, amplada i alçada; l'amplada total comptada des del fons de les capelles laterals fa 13'72 metres.

L'arquitecte de la part barroca és desconegut en perdre's la documentació dels arxius locals tant el 1936 en els actes de profanació dels iconoclastes de la FAI com durant els atacs que sofrí la població des del 1937 en la guerra civil del 1936; amb tot, hi ha qui s'aventura a atribuir-ho a un arquitecte italià, Sandro Andrea, basant-se en una inscripció a la façana (S Andrea) tot i que ben bé podria ser la del sant patró.

Campanar barroc poc posterior a l'obra de la façana. Té planta quadrada (4'75 x 4'75 m) que forma un alt cos prismàtic rectangular separat en dos per una motllura senzilla i coronat per una altra de composta i destacada a manera de ràfec; al seu damunt hi ha ubicada la cel·la en un altre cos rectangular de caires arrodonits i d'un perímetre més reduït que l'anterior; hi ha oberts finestrals d'arc de mig punt, un a cada cara, flanquejats per pilastres estriades capçades per una cornisa destacada; part damunt, a un fals terrat de barana de carreus amb pinacles als angles, dos a cadascun d'ells, s'hi aixeca una torrella de dimensions més reduïdes encara que la cel·la però repeteix la seva mateixa estructura; està coberta per una teulada de quatre vessants de perfil lleugerament sinuós i que sobresurt fent cornisa; una creu metàl·lica la corona, creu que no ha estat inclosa en la mesura de l'alçada. La cel·la té cinc campanes, del 1963 Misericòrdia de 450 kg., Andrea, San Francisco de 200 kg., Mare de Déu de Montserrat de 120 kg. i una de petita que és un antic cap de projectil dels que caigueren durant la guerra del 1936, avui (2012) despenjada i deixada al terra de la mateixa cel·la.

Just en entrar a la dreta del temple hi ha la porta del campanar; una escala d'obra amb graons de lloses grans de pedra puja sobre voltes catalanes arrapada als murs i a un pilar quadrat central; dona accés al cor i des d'aquest punt l'escala és d'obra amb marge de fusta; en arribar a l'estança de la maquinària del rellotge, en no quedar espai per l'escala, n'hi ha una de fusta mòbil que permet accedir a la cel·la; cal treure-la per entrar a l'estança del rellotge i des d'ell, una cop tornada a instal·lar s'arriba a un últim tram d'escala d'obra i accedir, a través d'una trapa, a la cel·la coberta per una volta semiesfèrica on hi ha una petita trapa que comunica amb la torrella. L'esfera del rellotge és visible a la cara de migjorn sota mateix de la cornisa que es troba a la base de la cel·la.

Situació: en gran part damunt de l'ala dreta del temple, de la que en sobresurt un terç més o

Campanes	
Fotos	148
Tocs actuals de campanes	Tocs manuals cada diumenge a la missa per part de Celestino GIRONÉS. Hi ha també tocs de nova creació per part de l'infant Adrià BASCO. Les campanes són <i>bandejades</i> pels nous CAMPANERS DE LA FATARELLA.
Conservació, manteniment	
Propostes	
Autors de la documentació	ÁLVARO MUÑOZ, Mari Carmen; LLOP i BAYO, Francesc
Data	26-10-2025

Campanes actuals

Localització	Campana	Fonedor	Any fosa	Diàmetre (en cm)	Pes
Cel·la de campanes	Campana d'obús (0)		1936ca	37	19
Cel·la de campanes	Mare de Déu de Montserrat (1)	PORTILLA, ABEL (GAJANO)	2011	55	96
Cel·la de campanes	Sant Francisco (2)	PORTILLA, ABEL (GAJANO)	2011	67	174
Cel·la de campanes	Maria de Misericòrdia (3)	MANCLÚS, SALVADOR	1979	80	296
Cel·la de campanes	Andrea (4)	MANCLÚS, SALVADOR	1963	90	450

Relotges

Relotge mecànic (1)	Desaparegut
Data de construcció	1750ca
Descripció	En la sala de campanes resta un pes de ferrer, del primer rellotge de la vila
Relotge mecànic (2)	Existent

Data de construcció	1891
Descripció	La mostra o esfera del rellotge, de metall sobre fusta, en marc rodó, amb numeració romana, té la data de 1891, probable data del segon rellotge de la vila. No hi ha altre element documentat.
<u>Relotge mecànic (3)</u>	Existent Parat Elèctric
Autor	TALLERES CRONOS
Empresa de manteniment	TALLERES CRONOS
Data de construcció	1950ca
Descripció	Rellotge en funcionament, mou directament les mostres o agulles, i toca hores i quarts mitjançant transmissió elèctrica.

Información completa: [Parròquia de Sant Andreu - LA FATARELLA \(CATALUNYA\)](#)

PDF (22-06-2026)